

Aan de inwoners van Baarn

Red theater De Speeldoos

We kunnen ons voorstellen dat bezoekers van ons theater zijn geschrokken van berichten in de lokale media dat theater De Speeldoos bij ongewijzigd beleid afstevent op een faillissement. Het klopt dat de dag waarvan je hoopt dat hij nooit zal komen dichterbij komt. Om dat af te wenden is meer nodig dan alleen maar meer geld voor de korte termijn. Te lang zijn politieke besluiten uitgesteld. Als er nu geen knopen worden doorgehakt zal Baarn een unieke voorziening verliezen: het mooiste kleine theater van Nederland, bakermat van artiesten als Youp van het Hek, ankerpunt voor velen, thuisbasis voor tal van verenigingen, verbindende factor in onze gemeenschap.

Wat is er aan de hand en wat is de oplossing?

Het fundament onder De Speeldoos is ijzersterk. Dat is niet het probleem. De programmering staat als een huis, ook naar landelijke maatstaven. Artiesten komen graag naar Baarn, we trekken veel bezoekers. Onze culturele maatschappelijke bijdrage is groot: menig kind en ouder hebben hun kind zien shinen op de bühne, diverse amateurverenigingen en stichtingen hebben onderdak en/of organiseren voorstellingen en andere activiteiten.

Hierdoor ontstaat in ons dorp de broodnodige verbinding, ontmoeting en inspiratie.

Ook de exploitatie, dus het vermogen om geld te verdienen met andere activiteiten, is op orde. De Speeldoos is gewild bij commerciële partijen die er graag hun bijeenkomsten organiseren.

Dat is niet het hoofddoel maar een prettige bijkomstigheid waardoor de kosten voor andere gebruikers, de vele verenigingen en scholen die we gastvrijheid bieden (wél een hoofddoel), laag gehouden kunnen worden. Het onderzoeksbureau Berenschot dat in opdracht van de gemeente een onderzoek uitvoerde is in zijn verslag complimenteus: de mogelijkheden om inkomsten te genereren worden optimaal benut.

Wat is het probleem?

Zijn we als bestuur verrast door deze berichten?

Nee, de afgelopen jaren hebben we er vaak voor gewaarschuwd en oplossingen aangedragen. Maar politieke beslissingen bleven uit.

Noodzakelijk onderhoud werd uitgesteld, mede daardoor is het gebouw verouderd. Daardoor liepen de kosten onnodig op. Het dak is versleten, het gebouw onvoldoende duurzaam, voorzieningen die geluidsoverlast moeten tegengaan zijn afwezig waardoor er beperkingen zijn in het gebruik. Mede daardoor loopt het tekort op. Dat is dus niet het resultaat van slecht beleid van het theater, want dat beleid wordt door Berenschot juist geprezen.

Het is het gebouw (waar de gemeente de eigenaar van is) dat niet meer voldoet aan de eisen van deze tijd om een theater te exploiteren. En er zit vooral scheefgroei in de financiering door de gemeente. De prijzen zijn gestegen, maar de subsidie heeft daarmee geen gelijke tred gehouden. Neem vorig jaar. Toen gingen landelijk de prijzen volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek met 9,6% omhoog. Die jaarlijkse subsidie werd door de gemeente slechts met 1,5% gecompenseerd, terwijl de gemeente wel de huur met 6,4% verhoogde. Zo zijn inkomsten en uitgaven steeds verder uit elkaar gaan lopen.

Merkwaardig genoeg zorgde de Covidcrisis voor uitstel van executie. Theaters kregen geld van de overheid en dankzij dat feit kon De Speeldoos een reserve opbouwen. Maar dat effect is uitgewerkt. Bij ongewijzigd beleid zal het tekort in 2024 130.000 euro bedragen en de jaren daarna oplopen met 150.000 euro per jaar.

Welke oplossing ziet het bestuur?

Er wordt door sommigen gedroomd over een andere locatie, buiten Baarn: niet aanbevelenswaardig gezien de moeilijke bereikbaarheid bv voor kinderen, een categorie gebruikers die ons aan het hart gaat. Veel Baarners groeiden op met ons theater. Een heel nieuw theater in het centrum dan? Die oplossing vergt volgens kenners een investering die voor Baarn niet realistisch is. Renovatie, dat wil zeggen gedeeltelijke sloop, modernisering en wederopbouw op de huidige plek ziet het bestuur als de beste oplossing. Dit gebaseerd op de filosofie: denk groot in je ambities, maar houd het klein en overzichtelijk in de uitvoering. Daardoor zullen de exploitatiekosten binnen het redelijke blijven, kunnen meer ruimtes tegelijk worden verhuurd, nemen de inkomsten toe en kan de subsidie binnen aanvaardbare proporties blijven.

Er zijn in opdracht van de gemeenteraad door externe adviseurs al vele onderzoeken gedaan naar het voortbestaan van De Speeldoos. Die hebben bij elkaar om en nabij de 1 miljoen euro aan belastinggeld gekost. Meer onderzoek zal geen nieuwe feiten opleveren. We weten voldoende om te kunnen beslissen over de toekomst.

Lapmiddelen, zoals een provisorische opknappbeurt in plaats van grondige vernieuwing leiden tot meer geldverlies. Uitstel laat de onzekerheid voortduren en dat heeft een negatief effect dat zichzelf zal versterken als artiesten, gebruikers en medewerkers hun geloof in de toekomst verliezen. Besluiten nóg langer uitstellen is niet verantwoord.

Roel Burgman, voorzitter van het bestuur